

ORAI

Pastarųjų dienų vidutinė oro temperatūra Aukštaitijoje tesiekė 2 - 3 laipsnius šilumos. O tokia ji būna lapkričio mėnesio viduryje.

Artimiausiomis paromis sinoptikai žada šaltus ir beveik be kritulių orus. Temperatūra naktimis bus 0 - 5 laipsniai šalčio, dienomis termometrai rodys 6 - 11 laipsnių šilumos. Pūs žvarbūs rytų ir pietryčių vėjai.

Savaitei įpusėjus į Lietuvą ateis šiltesni orai. Savaitės pabaigoje su pietiniais, dar šiltesniais oro srautais į mūsų kraštą atkeliaus ir lietus.

KALENDORIUS

Nuo antradienio iki antradienio

Šiandien saulė tekėjo 7 val. 30 min., leisis 18 val. 43 min.

Dienos ilgumas 11 val. 13 min. Iki kito antradienio diena sutrumpės pusvalandžiu.

Mėnulio pilnatį spalio 12 d. 14 val. 12 min. pakeis delčia.

Vardadieniai, šventės, datos

Antradienis

Brunonas, Budvydas, Brutenis, Eismantas, Vytenė.

Trečiadienis

Butrimas, Eivina, Justina (Justė), Morkus, Renatas.

Ketvirtadienis

Arminas, Brigita, Benedikta, Daugas, Demetras, Gaivilė, Marcelis, Sergijus.

Penktadienis

Dionyzas, Eglė, Geditas, Rūstis, Virgailė.

Pasaulinė pašto diena.

Šeštadienis

Butautė, Danielius, Germantas, Gilvydas, Marcelis.

Pasaulinė psichinės sveikatos diena.

Sekmadienis

Daugvydė, Kvirinas, Rimgaudas, Zinaida (Zina).

Pirmadienis

Deimantė, Enrika, Galvinas, Gantas, Rudolfas, Salvinas, Serapinas.

7 LIETUVOS DIENOS

Ketvirtadienį kelyje Kintai - Šilutė Saugų vidurinės mokyklos autobusas vežė į mokyklą 15 vaikų. Lenkdamas autobusą jį kliudė "Volkswagen Passat". Autobusas trenkėsi į medį, vairuotojas išlėkė pro langą. Atsigavęs sužeistas vairuotojas stabdė pakeleivines mašinas, prašydamas vaikus nugabenti į ligoninę. Dešimt sužeistųjų paguldyti į Šilutės, Klaipėdos, Vilniaus ligonines. Keturių vaikų būklė sunki.

***

Savaite Vilniaus greitosios pagalbos universitetinės ligoninės reanimacijos palatoje praleido Eugenijus Svirnėlis, liudijęs prieš "Vilniaus brigados" vadeivas. Įtariama, jog jį mėginta nuuodyti. Sekmadienį E.Svirnėlis mirė.

***

Daniela Lozoraitienė planuoja į Lietuvą iš JAV pervežti savo vyro, ilgamečio nepriklausomos Lietuvos ambasadoriaus bei buvusio kandidato į prezidentus Stasio Lozoraičio palaikus.

***

Ketvirtadienį į Kauno rajono Kulautuvos kleboniją įsiveržė keturi asmenys, sumušė ir apiplėšė Kulautuvos bažnyčios kleboną ir jo motiną. Klebonas Jonas Katalis gydomas Kaune.

Lietuva latviams parduos apie 3000 tonų perteklinių rugių, kuriems įvežti latviai netaikys muitų.

***

Kad pavyktų atsiskaityti su žemdirbiais už pristatytus cukrinius runkelius iki kitų metų rugsėjo pradžios, turi būti surinkta 100 mln. Lt cukraus akcizo.

***

Dešimt šalies linų perdirbimo įmonių žemdirbiams už pristatytą produkciją skolingos beveik 5,5 mln. Lt ir tik pusė jų sumokėjusios už 1995- 1996 metus.

***

Dėl nepakankamo stabilumo tarptautinėse finansinėse rinkose Vyriausybė ir Lietuvos bankas šalyje veikiančio valiutų valdybos modelio žada nekeisti iki 2000 metų. Anksčiau buvo numatyta 1999 metais litą atsieti nuo JAV dolerio ir perorientuoti į JAV dolerio ir euro krepšelį.

***

LDDP kitų metų sausį nutarė susaukti partijos suvažiavimą.

***

Antrosiose Eurolygos rungtynėse Kauno "Žalgiris" namuose sutriuškino Varezės "Igni" - 97:71.

PASAULIO SAVAITĖ

Rusijos Valstybės Dūmoje išjungtas šildymas ir baigėsi muilo bei popieriaus atsargos. Popieriaus stygius buvo juntamas ir kai kuriuose mūsų tualetuose. Tiesa, šildymas vėliau vėl buvo įjungtas. Deputatams, kaip ir milijonams jų rinkėjų, nuo rugsėjo nemokami atlyginimai.

***

Parlamento rinkimų išvakarėse Latvijoje vyko teroristiniai išpuoliai. Ketvirtadienį šaudyta prie šalies prezidento rezidencijos Jūrmaloje, o Rygoje prie vienos firmos susprogdinta bomba. Na, o šeštadienį vykusius rinkimus laimėjo Liaudies partija, vadovaujama buvusio premjero Andrio Škelės.

Rusijos komunistų lyderis Genadijus Ziuganovas paskelbė, kad spalio 7 d. šalyje prasidėsianti protesto akcija gali užtrukti ir vykti tol, kol bus įgyvendinti visi keliami reikalavimai, ypač pagrindinis - prezidento Boriso Jelcino atsistatydinimas.

***

Vokietijos socialdemokratų partijos ir jos lyderio Gerhardo Šrėdenio pergalė per vykusius nacionalinius rinkimus užbaigė 16 metų kancleriu išbuvusio Helmuto Kolio erą.

***

Per 8 šių metų mėnesius Lenkijoje pastatyta daugiau kaip 4000 naujų butų - 2 proc. daugiau nei 1997 metais, ir tai leidžia manyti, jog šalis pagaliau įveikė gyvenamųjų namų statybos krizę.

Į DURIS BELDŽIASI GRIPAS

Rudeniop į mūsų kraštą kone kasmet ima belstis neprašytas svečias - gripas. Liga gali sukelti komplikacijų. Pasitaiko, kad žmogus susergera plaučių uždegimu, bronchitu.

Panevėžio visuomenės sveikatos centro Rokiškio filialo gydytojo epidemiologo padėjėja Rima Pupelienė mūsų laikraščio korespondentui sakė, kad kol kas rajone registruoti tik keli ūmios virusinės infekcijos atvejai. Tai daug lengvesnis susirgimas nei gripas. Na, o gripu iki šiol lyg ir niekas nesirgo.

R.Pupelienė sakė, kad pasiskiepyti nuo gripo reikia iš anksto. Dabar šią procedūrą atlikti būtų pats laikas. Imunitetas infekcijai atsiranda tik po 2 - 3 savaičių.

Anot R.Pupelienės, pats žmogus turi nuspręsti, ar jam skiepytis. Vakcina kainuoja per 20 Lt.

Prognozuojama, kad šį sezoną į mūsų kraštą gali atklysti gripo A virusas.

Vitas Žitkus

DU PRALAIMĖJIMAI

Lietuvos vyrų krepšinio B lygos čempionato 3 - ojo ir 4 - ojo turų rungtynes "Rokiškio sūrio" krepšininkai žaidė namuose. Deja, abu susitikimus mūsų žaidėjai pralaimėjo: Prienų "Sporto mokyklos" komandai 64:97 (32:48), Švenčionėlių "Ridai"- 103:109 (56:54).

Per pirmąsias rungtynes rokiškiesiems taškus pelnė: G.Kravčėnka 23, D.Naprys 16, R.Bimba 14, A.Semėnas 8, A.Narkevičius 2, E.Kasimovas 1, per antrąsias - D.Naprys 51 (asmeninis rekordas), A.Semėnas 15, G.Kravčėnka 12, A.Narkevičius 9, R.Bimba 7, V.Galubeckas 6, V.Bimba 3.

Kitas rungtynes mūsų komanda spalio 9 d. 18 val. namuose žais su Druskininkų "Tobio", spalio 10 d. 14 val. - Kaune su "Politechnikos" krepšininkais.

Virginijus Lesmanavičius

KVIEČIAMI JAUNIEJI FUTBOLININKAI

Rajono kūno kultūros ir sporto centras organizuoja futbolo varžybas šio centro taurėms laimėti. Varžybų tikslas - populiarinti futbolą tarp vaikų, turiningai užimti jų laisvalaikį, stiprinti sveikatą. Kviečiamos dalyvauti vidurinių ir Kavoliškio pagrindinės mokyklų komandos.

Varžybos vyks dviejose amžiaus grupėse - berniukų, gimusių 1985 ir 1986 - 1987 metais.

Komandų nugalėtojų ir geriausių žaidėjų laukia prizai.

Aistė Ašakaitė

Jeį netiki SODR'a, skaičiuok pats

Nors pensijas dabar skaičiuoja kompiuteriai, tą patį galima padaryti ir su paprastu pieštuku.

Kada tampama pensininku?

Šiemet vyrai taps pensininkais 60 metų ir 8 mėnesių, moterys - 56 metų ir 4 mėnesių. Pensinis amžius vis ilgės, kol vyrai pasieks 62 metų ir 6 mėnesių ribą, o moterys - 60. Tai įvyks 2009 metais.

Svarbus dalykas - draudimo stažas. Senatvės pensija skiriama turintiems minimalų 15 metų draudimo stažą. Tačiau jis garantuos tik pensijos dalį. Norint gauti visą

Nukelta į 4 psl.

Iš policijos suvestinių

Nuo rugsėjo 28 iki spalio 5 d. policijos pareigūnai nubaudė 18 neblaivių piliiečių, pasirodžiusių viešose vietose, 2 - už nedidelį chuliganizmą, 21 - už kelių eismo taisyklių pažeidimus, 10 - už vağystes. Kilo 1 gaisras.

Rugsėjo 28 d.

Iš Žiobiškio pranešta apie išlaužtas J.D. namo duris, viduje suverstus daiktus. Dingo vaizdo grotuvas, 250 JAV dolerių, 1360 litų, vyriškas auksinis žiedas, 13 nutrijų kailiukų, 1 litras "Absoliut" degtinės. Nuostolis 7500 Lt.

Rugsėjo 29 d.

Juodupės seniūnė pranešė, kad iš Onušio neveikiančio ir nesaugomo vaikų darželio dingo langų stiklai, durys, staktos, radiatoriai, kriauklės, grindų lentos. Nuostolis 5461, 20 Lt.

Rugsėjo 30 d.

Rokiškio Žemaitės gatvės gyventoja K.P. pasiskundė, kad nuo jos mirusio vyro rankos piršto neaiškiomis aplinkybėmis dingo auksinis žiedas.

☛☛ Kraštų kaime, savo sodybos daržinėje, virvės kilpoje rastas B.K. iš Skuomantų kaimo lavonas be išorinių smurto žymių.

Spalio 1 d.

Ryte pastebėta, kad išdaužtas Rokiškio knygyno lango stiklas. Nuostolis 1700 Lt.

☛☛ Rokiškio Dariaus ir Girėno gatvėje nenustatytas automobilis partrenkė pėsčiąją Z.B. Moteris paguldyta į ligoninę.

Spalio 2 d.

Ryte Rokiškio Jaunystės gatvės gyventojas Ž.K. pastebėjo išplėštą balkoną, iš kur dingo dviratis.

☛☛ Tą patį rytą rastas išplėstas garažas Pajojės priemiestyje. Savininkas neberado automobilio "Audi - 80", 1987 m. gamybos.

☛☛ V.S. pranešė, kad iš dujų ūkio kontoros nerakinto kabineto dingo piniėinė, kurioje buvo 1400 Lt.

☛☛ R.A., gyvenantį Rokiškyje, Kauėno gatvėje, ir ėjusį iš mokyklos, sumušė du iš matymo pažįstami jaunuoliai.

Spalio 3 d.

Apie 23 val. automobilis "Volkswagen Passat", vairuojamas rokiškietės S.T. kliudė ir partrenkė pėsčiąsias R.M. iš Rokiškio ir T.T. iš Visagino. Abi nukentėjusiosios paguldytos į ligoninę.

Spalio 4 d.

Panevėžietis A.D., automobilį MB palikęs Prūsėlių kaime, rado jį pradurtomis padangomis. Automobilis buvo paliktas pas V.G. Tą pačią dieną V.G. iš Prūsėlių pranešė, kad ją sumušė kaimynas B.K.

Jei netiki SODR'a, skaičiuok pats

Atkelta iš 3 psl.

bazinę pensiją, reikia turėti būtina 29 metų stažą vyrams ir 24 metų stažą moterims. Draudimo stažo rodiklis didės iki 30 metų. Vyrams toks stažas bus būtinas jau 1999 metais, moterims - 2004 metais.

Iš ko sudaryta pensija?

Pensiją sudaro dvi dalys: pagrindinė, lygi bazinei pensijai arba jos daliai, ir papildoma, apskaičiuojama pagal specialią formulę.

Visa bazinė pensija (šiuo metu - 138 litai), kaip minėjome, skiriama asmenims, turintiems būtina 29 metų stažą. Jei asmuo sukaupe mažesni, pavyzdžiui, tik minimalų stažą, tai pagrindinė pensijos dalis bus proporcingai mažesnė. Ši dalis apskaičiuojama dauginant bazinę pensiją iš turimo stažo ir dalijant iš būtinojo. Pavyzdžiui, moteris, turinti minimalų 15 metų stažą, gaus: 138 Lt (bazinė pensija) x 15 (turimo stažo metai) : 24 (būtinojo stažo metai) = 86,25 lito pagrindinę pensiją.

Papildomai pensijos daliai lemiama įtaką daro gautas atlyginimas, nuo kurio buvo skaičiuojamos draudimo įmokos.

Formulė: $0,005 \times s \times k \times D + 0,005 \times S \times K \times D$.

Dydis s - draudimo (darbo) stažas iki 1994 01 01, k - draudžiamųjų pajamų koeficientas pagal bet kurių 5 paeiliui einančių kalendorinių metų pajamas 1984 01 01 - 1993 12 31 laikotarpiu.

Dydis S - asmens draudimo stažas nuo 1994 01 01, K - draudžiamųjų pajamų koeficientas pagal visas pajamas nuo 1994 01 01.

D - vidutinės mėnesio draudžiamosios pajamos, kurias kas ketvirtį tvirtina Valskybinio socialinio draudimo taryba.

Draudžiamųjų pajamų koeficientas

Išnagrinėkime pavyzdį. Į pensiją išeinantis žmogus turi 37 metų ir septynių mėnesių draudimo stažą: 33 metus iki 1994 metų sausio 1 dienos ir 4,5833 metus nuo 1994 metų (iki 1998 07 31).

Iš 1984 - 1993 metų laikotarpio galima rinktis 5 palankiausias iš eilės einančius kalendorinius metus, tarkim, asmuo pasirinko 1987 - 1991 metus.

1987 metų darbuotojo atlyginimo suma pagal įstaigos pažymą buvo 3400 rublių. Juos verčiame į litus santykiu:

100 rublių = 1 litas. 34 litus dalijame iš 12 mėnesių ir gauname vidutinį tų metų mėnesio uždarbį - 2,83 lito. 1987 metais vidutinis darbo užmokestis Lietuvoje buvo 2,04 lito. Asmens vidutinį mėnesio uždarbį 2,83 Lt padaliję iš šalies darbo užmokesčio vidurkio 2,04 Lt, gausime tų metų apdraustojo asmens draudžiamųjų pajamų koeficientą - 1,3872 (koeficientas).

1988 metai. 36,40 Lt (metinė uždarbio suma): 12 mėn.: 2,23 Lt (vid. darbo užm.) = 1,3602 (koeficientas).

1989 metai. 38,80 Lt (metinė uždarbio suma): 12 mėn.: 2,44 Lt (vid. darbo užm.) = 1,3251 (koeficientas).

1990 metai. 41,20 Lt (metinė uždarbio suma): 12 mėn.: 2,83 Lt (vid. darbo užm.) = 1,2131 (koeficientas).

1991 metų uždarbis (taip pat, jei reikia, ir 1992-1993 m.) turi būti nurodomas mėnesiais, nes tai buvo hiperinfliacijos metai. 1991 m. sausio mėn. uždarbis buvo 420 rublių. 4,20 Lt: 3,12 Lt (sausio vid. darbo užm.) = 1,3461 (koeficientas).

1991 m. vasario mėnuo. 4,60 Lt (mėnesio uždarbis): 3,60 Lt (vasario vid. darbo užm.) = 1,2777 (koeficientas). Panašiai skaičiuojami ir kiti mėnesiai.

1991 m. gruodžio mėnuo. 26,40 Lt (mėnesio uždarbis) : 21,65 Lt (gruodžio vid. darbo užm.) = 1,2193 (koeficientas).

Visų 1991 metų mėnesių koeficientų vidurkis bus laikomas metiniu koeficientu: $(1,3461 + 1,2777 + \dots + 1,2193) : 12 \text{ mėn.} = 1,2810$ (koeficientas).

Draudžiamųjų pajamų koeficientas iki 1994 metų bus: $(1,3872 + 1,3602 + 1,3251 + 1,2131 + 1,2810) : 5 = 1,3133$

Lygiai taip pat skaičiuojame laiko-

tarpi nuo 1994 metų. 1994 metinis atlyginimas - 4800 litų. 4800 Lt: 12 mėn.: 334,60 Lt (vidutinės metų draudžiamosios pajamos) = 1,1954 (koeficientas).

1995 metai. 5800 Lt (metinė uždarbio suma): 12 mėn.: 427 (vidut. draudž. paj.) = 1,1319 (koeficientas).

1996 metai. 6800 Lt (metinė uždarbio suma): 12 mėn.: 538 (vidut. draudž. paj.) = 1,0532 (koeficientas).

1997 metai. 7800 Lt (metinė uždarbio suma): 12 mėn.: 694 (vidut. draudž. paj.) = 0,9365 (koeficientas).

1998 metai. Išėjimo į pensiją metų asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas, jeigu, pavyzdžiui, mažina koeficientų vidurkį, į skaičiavimą gali būti neįtraukiamas.

Taigi nuo 1994 01 01 iki 1997 12 31 draudžiamųjų pajamų koeficientas bus $(1,1954 + 1,1319 + 1,0532 + 0,9365) : 4 = 1,0792$.

Senatvės pensijos dydis

Irašykime visus dydžius į papildomos pensijų dalies apskaičiavimo formulę. $0,005 \times 33$ (stažas iki 1994 m.) x 1,3133 (koeficientas iki 1994 m.) x 831 (šių metų II ketvirčio vidutinės mėnesio draudžiamosios pajamos, patvirtintos nuo rugpjūčio mėnesio) + $0,005 \times 4,5833$ (stažas nuo 1994 m.) x 1,0792 (koeficientas nuo 1994 m.) x 831 (II ketvirčio draudžiamosios pajamos) = 200,62 lito.

Kartu su pagrindine 138 litų dalimi visą pensiją sudarys 338 litai 62 centai. Priminsime, kad vidutinė nedirbančio pensininko pensija - 292 litai.

Pensija mokama nuo teisės gauti pensiją atsiradimo dienos, bet ne daugiau kaip 12 mėnesių iki dokumentų pateikimo dienos. Neimant priklausiančios pensijos arba atidėjus kreipimąsi dėl jos, per kiekvienus metus pensija didinama 4 proc., tačiau ne daugiau kaip penkerius atidėjimo metus.

Parengė Stasys Daugėla

JEI NE TA DELČIA IR ŽMONIŲ NEATSARGUMAS...

"Rokiškio pragiedruliai" kalbina Rokiškio sukarintos priešgaisrinės dalies viršininko pavaduotoją Ričardą JOVARAUSKĄ.

- Šių metų vasara buvo lietinga ir šalta, tačiau tai tikriausiai nebuvo kliūtis kilti gaisrams?

- Ne visada ugnis išplieskia vien todėl, kad gamtoje tvyro karštis, žybčioja žaibai. Dažniausia gaisrų priežastis - žmonių neatsargus elgesys. Per devynis šių metų mėnesius rajone kilo 123 gaisrai, padarę 350000 litų nuostolių. Ugnyje žuvo trys suaugę žmonės ir vienas vaikas. Pernai per tą patį laikotarpį kilo 212 gaisrų, padariusių 431000 litų nuostolių.

- Į kokius gaisrus dažniausiai skubėjo ugniagesiai?

- Net 42 kartus važiovome gesinti lauzų, degančių pievų ir ražienų. Septyniolika kartų teko gesinti ugnį, išplieskusią dėl netinkamo šildymo įrenginių eksploatavimo, 16 - dėl neatsargaus rūkymo, 14 - dėl elektros prietaisų, instaliacijos nepriežiūros. Septynis gaisrus sukėlė vaikai, penkis - žaibas, du - tyčiniai padegėjai. Dėl įvairių kitų priežasčių kilo 14 gaisrų.

- Kokiuose objektuose daugiausia kilo gaisrų?

- Dažniausiai vykome gesinti gyvenamųjų namų ir butų - 38 kartus. Taip pat degė 17 gyventojų ūkinių pastatų, šeši au-

tomobiliai. Po du kartus buvo užsiliepsnoję žemės ūkio ir pramonės objektai, žemės ūkio technika, kartą - miškas. Rokiškyje ugniagesiai gesino 25 gaisrus, Rokiškio kaimiškojoje seniūnijoje - 23, Obelių - 17, Jūžintų - 13, Juodupės - 12, Kamajų - 11, Panemunėlio - 8, Pandėlio - 7, Kriaunų - 5, Kazliškio - 2.

- Žinau, kad Jūs turite ir kitokios įdomios statistikos...

- Galiu pasakyti, kad gaisringiausia diena šiame metais buvo kovo 26 - oji. Tą dieną kilo 8 gaisrai. Kovas "pasizymėjo" dar du sykiai. Paskutinioji šio mėnesio savaitė - kol kas šiame metais taip pat gaisringiausia. Ugniagesiai jos metu į nelaimės vietas buvo kviečiami net 17 kartų. Kovas - taip pat gaisringiausias mėnuo. Ugnį teko gesinti 29 kartus. Na, o daugiausia nuostolių - 198000 litų - ugnis padarė gegužę. Mažiausia - vasarį (4900 Lt). Keista, tačiau ramiausias buvo pats vasaros vidurys - liepos mėnuo. Tuomet kilo tik 4 gaisrai.

- Sakoma, kad žmonių savijautai, netgi meilei įtakos turi mėnulio fazės. O gaisrams?

- Sunku būtų tvirtinti, kad nelaimės lemia ir mėnulis, tačiau turiu statistiką, kuri rodo, jog daugiausia gaisrų kilo per delčią - 43. Per jaunatį ugnis ne vietoje ėmė traškėti 32, o per pilnatį ir priešpilnį - po 24 kartus.

- Belieka palinkėti, kad metų pabaiga būtų kuo ramesnė tiek Jums, tiek gyventojams. Tuoj pat prasidėsiantis kūrenimo sezonas, reikia manyti, žmonėms daug nuostolių nepridarys, nes jie pasistengs elgtis atsargiai.

Kalbėjosi Vygandas Pranskūnas

KAD NEKILTŲ GAISRAS KŪRENANT KROSNĮ

Nuo praėjusių metų spalio iki šių metų gegužės (per kūrenimo sezoną) gyvenamuosiuose namuose, butuose, ūkiniuose pastatuose kilo 46 gaisrai. Pusę jų - 23 - išplieskė kūrenant krosnį.

Nelaimės išvengsite, jei paisysite šių patarimų.

Prieš pradėdami kūrenimo sezoną, tinkamai jam pasiruoškite:

palėpėje kaminą nubalinkite, taip greičiau pastebėsite įtrūkimus;

nuo kamino atkaskite spalius, metro atstumu atitraukite degius daiktus;

priešais krosnies pakūrą, ant grindų, prikalkite skardos lakštą.

Kūrendami krosnį:

nenaudokite degių skysčių šlapioms malkoms įkurti;

nekūrenkite iš krosnies išsikišusių malkų;

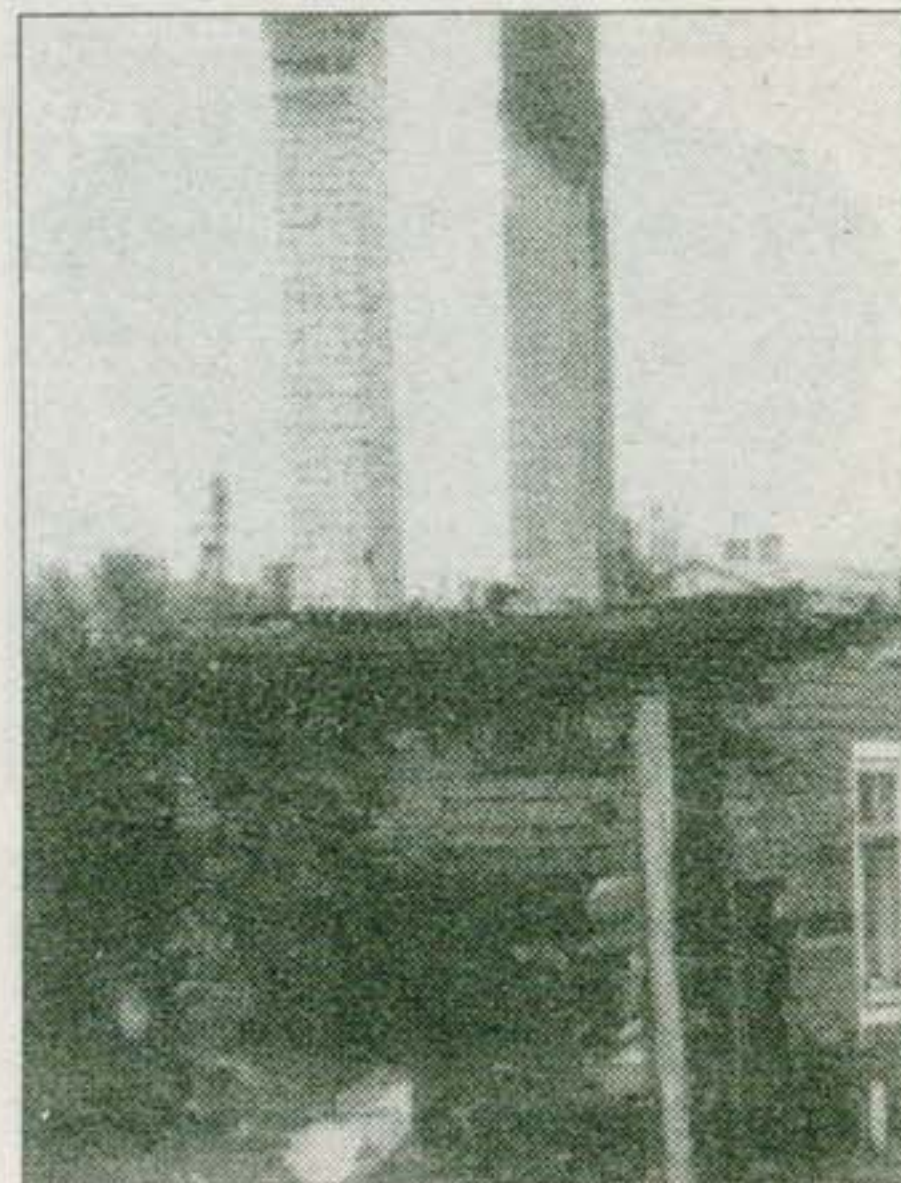
nepalikite pravirų krosnies durelių, ypač lauke pučiant stipriam vėjui;

nepatikėkit krosnies priežiūros mažamečiams;

nepalikite besikūrenančios krosnies be priežiūros, net ir trumpam;

kurkite krosnį tik išsėmę pelenus, kad žarijos neišriedėtų ant grindų;

priešais pakūrą, daugiau kaip per metrą, nelaikykite jokių degių daiktų.

"ROKIŠKIO PRAGIEDRULIAI" KALBINA SPORTO VADOVUS

Lenkijos Pabianicės mieste vyko Rokiškio kultūros dienos. Į kaimyninę šalį buvo išvykusios ir mūsų krepšininės bei rajono kūno kultūros ir sporto centro direktorius Augutis Kriukelis. Štai ką jis papasakojo:

"Pabianicė, galima sakyti, Lodzės priemiestis. O Lodzės moterų krepšinio komandoje, kuri pernai Lenkijos čempionate užėmė antrąją vietą, žaidžia rokiškietė, Europos čempionė Daiva Jodeikaitė. Su ja teko nemažai bendrauti. Ji Lenkijoje - gana įžymus žmogus, nes krepšiniui šalyje skiriamas didelis dėmesys. Pabianicės "Pol-

Augutis Kriukelis: "Mes už lenkus pranašesni"

fos" komanda pirmąja šių metų šalies pirmenybėse. Rokiškio mergaičių penketukas susitiko su "Polfos" dublerėmis, pernykštėmis atitinkamo amžiaus Lenkijos čempionėmis. Rungtynes laimėjo aikštelės šeimininkės rezultatu 69:63. Mūsiškių gretose rezultatyviausiai žaidė Vaida Beniušytė, nors daugiau tikėjomės iš Aušros Bimbaitės, šiemet Lietuvos rinktinės sudėtyje tapusios pasaulio jaunimo žaidynių vicečempione. Po šio susitikimo rankos taiklumą išmėgino mūsų rajono meras Vytautas Masiulis ir Pabianicės miesto vadovas. Taiklesnis buvo rokiškietis, tad lenkai pripažino, kad dviejų šalių sportinė dvikova baigėsi taikiai...

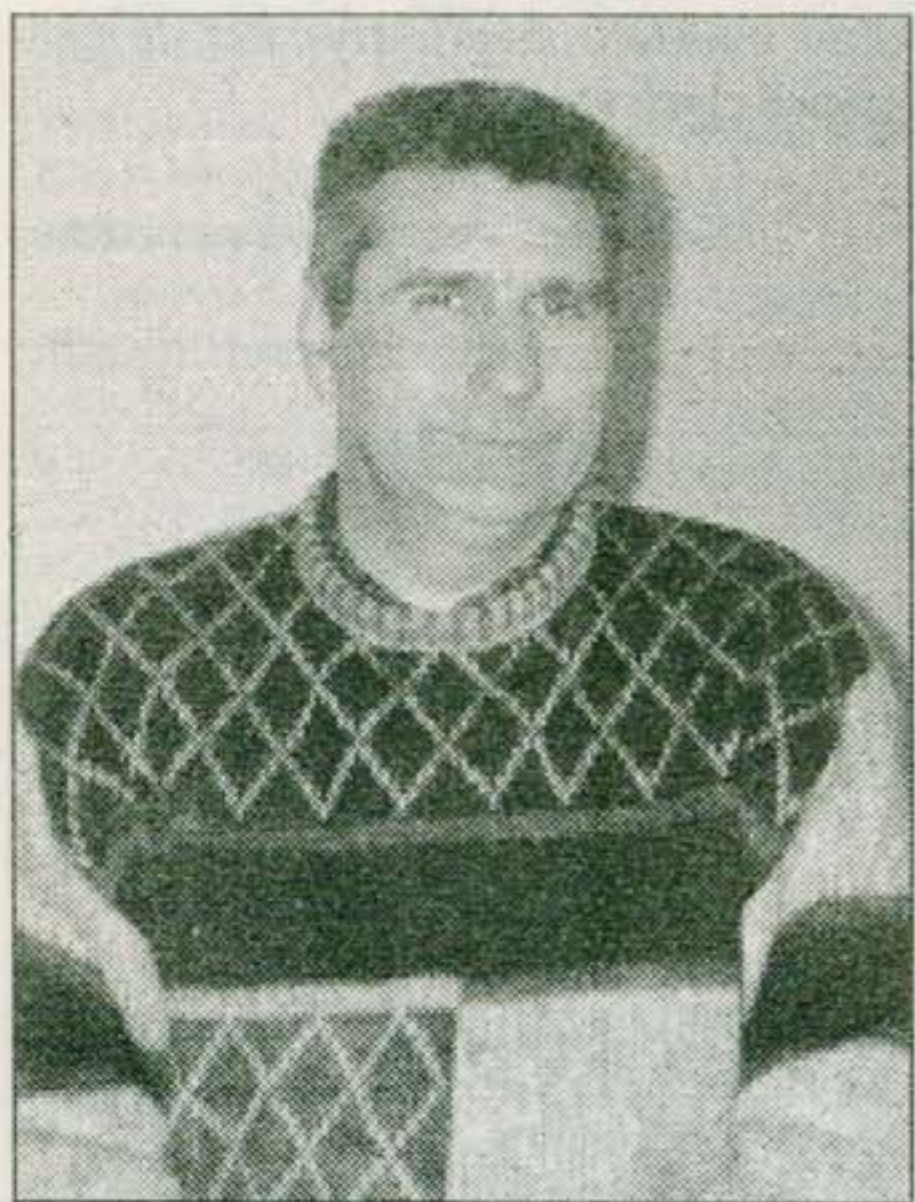
Lenkijoje vaikų sportinė veikla sukoncentruota mokyklų klubuose. Iš jų gabesnieji patenka į suaugusiųjų klubus, kur tobulina meistriškumą. Pabianicėje labai populiarus tenisas. Lauko aikštynai - labai geri. Jų merginų komanda Lenkijos čempionate užima antrąją vietą. Čia taip pat kultivuoja-

mas stalo tenisas, klasikinės imtynės, šachmatai, šaudymas. Tik neseniai lenkai pradėjo atnaujinti sporto bazes. Šalia salės, kur rungtyniavo krepšininės, yra plaukimo baseinas. Jis daugiausia naudojamas sportininkų relaksacijai. Tiesa, instruktorius vaikus moko plaukti. Užsiėmimai mokami - apie 4,5 lito už 45 minučių pamoką.

Teke apžiūrėti miesto stadioną. Gera tik žalioji futbolo veja, užtat bėgimo takai, žiūrovų tribūnos - apleisti. Dėl finansinių sunkumų jų futbolo komanda šiemet net nedalyvaus Lenkijos antrosios lygos čempionate.

Visiems klubams sporto bazės suteikiamos nemokamai. Vaikų klubus iš dalies finansuoja savivaldybė. Maždaug pusę lėšų klubai susirenka iš rėmėjų, padeda tėvų komitetai.

Susidarė įspūdis, kad daugelyje sporto šakų mes pranašesni. Mūsųose sportinis darbas sistemingesnis. Sutarėm, kad kitais metais, kai lenkų kultūros dienos vyks Rokiškyje, vėl susitiks krepšininčių komandos, šauliai, šachmatininkai."

Rašėmė, kad startavo Lietuvos vyrų krepšinio B lygos 1998 - 1999 metų ketvirtasis čempionatas. Pirmąsias rungtynes "Rokiškio sūrio" penketukas laimėjo prieš Vilniaus "Šilumos"

Valdemaras Makutėnas: "Ar pateksime į aštuntuką, neaišku"

komandą, o antrąsias pralaimėjo sostinės "Destatos - Universiteto" krepšinininkams.

Po šių dviejų susitikimų užkalbino me "Rokiškio sūrio" komandos vyriausiąjį trenerį Valdemarą Makutėną.

Jis sakė, jog šį sezoną komanda pasipildė dviem naujais žaidėjais - Auriu Semėnu (beje, per pirmąsias dvi rungtynes žaidusiu rezultatyviausiai) ir Audriumi Rinkevičiumi. Žaidžiančiu treneriu pradėjo dirbti Gintaras Kravčėna. Kolektyvo gretas paliko Žydrūnas Vilenčikas, išvykęs mokyti į Kauną.

Čempionate dalyvauja 16 komandų, suskirstytų į du pogrupius. Rokiškietis rungtyniauja B pogrupyje. Penketukai tarpusavyje susitiks po du kartus. Ko-

mandos, pogrupiuose užėmusios pirmąsias keturias vietas, antrame čempionato etape kovos dėl 1 - 8 vietų.

Paklaustas, ar rokiškietis tikisi patekti į pirmąjį aštuntuką, vyriausiasis treneris nieko konkretaus nepasakė, paaiškinęs, kad čempionate dalyvauja nemažai naujų komandų. Ne visų pajėgumu dar teko įsitikinti. Mūsiškių galimybės turėtų paaiškėti po pirmojo rato. Beje, pirmame rate "Rokiškio sūris" iš septynerių rungtynių net penkerias žais savo aikštelėje.

Kol kas mūsų krepšinininkai nesikreipė paramos į sūrių gamintojus, tačiau tiki jų geranoriškumu. Komanda nieko prieš, jei finansinės paramos sulauktų ir iš kitų kolektyvų.

Vygandas Pranskūnas
Autoriaus nuotraukos

LITERATAI IEŠKO RĖMĖJŲ

Po vasaros atostogų į Viešąją biblioteką vėl buvo susirinkę rajono literatų klubo "Vaivorykštė" nariai. Jaukioje skaitykloje literatai bei liaudies eiliuotojai pasidalino vasaros išpūdžiais, papasakojo, kur buvo nukeliavę, skaitė savo kūrybą.

Greitai turi pasirodyti Antano Žilinsko eilėraščių knyga. Kaip ji vadinsis, kokia bus - dar paslaptis.

Susitikimo metu literatai buvo supažindinti su Vilniuje, Mokytojų namuo-

se, atgaivintu rašytojų literatų "Spindulio" klubu. Jo veikloje gali dalyvauti ir kultūros darbuotojai.

Po prisiminimų, pokalbių, kūrybos skaitymo vyko diskusijos. Susirinkusieji aptarė rajono literatų kūrybos rinkinio leidimo problemas. Apie tokį leidinį jau seniai kalbama, tačiau rimtų žygių dėl jo leidimo dar nedaryta. Projektą rajono literatų kūrybos rinkiniui išleisti yra parengusi klubo pirmininkė Vida Paurėlienė. "Tokiu leidiniu pirmiausia turėtų būti suinteresuota Viešoji biblioteka, kultūros tarnyba, juolab kad 1999 - aisiais švęsime Rokiškio miesto įkūrimo 500 - asias metines, - samprotavo literatų klubo nariai. - Be pirmųjų asmenų įsikišimo, jų paramos ir geranoriškumo, nieko gero nepadarysim".

Viešosios bibliotekos direktorė Zita Jodeikienė literatams patarė nulenkti rankų, ruošti leidybos programą, ieškoti rėmėjų, tartis su rajono savivaldybės, seniūnijų, kultūros tarnybos vadovais, verslininkais, o biblioteka ne kažin kuo gali padėti.

Literatų susitikimas baigėsi pesimistine gaidede.

Norėtusi, kad "Vaivorykštės" klubas, perkopęs antrą dešimtmetį, gyvuotų ir toliau. Klubo nariai į savo būrį mielai priimtų mylinčius knyga, poeziją, kuriančius pedagogus, moksleivius, kitų specialybių žmones. Laukiame Jūsų!

Salvinija Kalpokaitė

Miniatiūros

Kontrastingi poliai

Svaiginantis jaudulys šildo kojas, rankas, širdį... O jeigu jis staiga išoktų ir priglustų prie žmogaus, kuris sukėlė tą jaudulį? Kokia dviejų teigiamų polių prasmė? Gal reikia kontrastų? Meilė žiemai ir vasarai, juodai ir baltai, klūpančiam ir pakilusiam... Neiššoks iš krūtinės svaiginantis jaudulys, šildęs kojas, rankas, širdį... Jį sulaikys dvi tvirtos ir artimos rankos - kontrastingi gyvenimo poliai.

Šauksmas

Prisiminimuose - vaikystės laiptai. Suklupdavai ir vėl pakildavai. Išstis dienas aukštyn, žemyn... Už vaikystės laiptų tavęs laukė kitas pasaulis. Gyvenimas išmokė lipti slidesniais ir aukštesniais laiptais. Ištvėrei. Dabar jau metų daugiau, negu laiptelių. O Tavo vaikystės laiptai visai sukrypę. Plukdo vandenį Neretėlė. Nerimstanti širdis veržiasi arčiau savo šaknų, prie vaikystės laiptų. Čia vardai tie patys, tik veidai kažkaip kitokie... Dar ne kartą čia sugrįši. Gali įvykti taip, kad nebesurasite savo vaikystės laiptų, bet iš atminties Tau jų niekas neišbrauks. Girdi? Balsas šaukia į vaikystę, o kažkada kvietė į beribius tolius.

Sugrįžtame iš kur atėjome.

Reda Kiselytė

Stasė Junokienė

MEILĖ

Mes mylime tokį, koks tu esi,
Gyvenime, vieninteli brangus,
Ir bijome netekt visi
Nors tu mums kartais per žiaurus.

Vieniems rankas ar kojas išsukioji,
Kitiems gi išbadai akis,
Tretiems kupras ant nugaros ar
pilvo dovanoji,
Bet mylime tave visi.

Su metais vis daugiau sunkumų
mums užkrauni,
Kad kartais neįmanoma panešt.
Visi mes tau ištikimai tarnaujam,
Tik ne visi tai galime suprast.

Nors yra tokių, kuriems tu
gailestingas,
Bet tik kol kas, tik su laiku,
O iš tikrųjų tu labai klastingas -
Negalima žaist su likimu.

Algimanta Raugienė

* * *

Nenorėjau nenorėjau pasiklysti,
Bet juoda naktis užėjo...
Tik su gulbėmis kartu nuskrusti
Kaip toj pasakoj, labai norėjau...

Savo broliui marškinių numegzt
Nespėjau iš dilgynių pluošto...
Kad namo šviesiu keliu parnešt.
Vėtroj slibinų parblokštą...

Kad pati mieliausioji sesutė
Žiežula pikta netaptų
Ir kad man, kaip pasakos Sigutei,
Nepavogtų paskutinio arklio...

Kad baision duobėn žarijų
Per klastas ir melą neišauktų...
Gal suspėsiu iš dilgynės gijų
Broliui, sesei marškinius išausti....

SPALIO ATŠVAITAI

Spalį su pasišiaušusia lino barzda apdainavo Kristijonas Donelaitis savo "Metuose". Mikalojus Katkus "Balanos gadyneje" jį vadino visaip - linakūliu, vėlių mėnesiu ar ražienaskučiu. Simonui Daukantui ir kitiems Lietuvos švietėjams spalio buvo lapkrisliu ar lapnešiu. Gudų girioje jis vadinosi pagruzdžiu ir pažalinokiu. Tai jau antrasis rudens mėnuo su sidabrinėmis šalnėmis, paskutiniaisiais voratinklių dribsniais, o kai kada "bobų vasaros" spindesiu...

Šis mėnuo atnešė ir visą tuziną profesinių švenčių bei šiaip minėtinių dienų. Viena pirmųjų buvo Tarptautinė senų žmonių diena. Ji praėjo tyliai, be ilgų kalbų ir iškilnių. Tai ne kokia nors Policijos diena, kai sujuda visas rajonas. Senukai tylesni ir ramesni. Jiems jau ne linksmybės galvoje, o rūpestis, kaip išgyventi iki kitos pensijos...

Daugumos pensininkų nelepino gyvenimas prie sovietinės valdžios, nelepina ir dabar, patiems lietuviams tvarkantis. Nors yra ir šio toks skirtumas. Anksčiau gaudavo tik apie septyniasdešimt rubliukų pensijėlę, o dabar jau bent porą šimtelį atseikėja. Anksčiau už tą pensijėlę keletą krepšių maisto galėjome nupirkti, o dabar... Dar tie mokesčiai už butą. Pensijos lietuviškos, o kainos - vakarietiškos.

Prisimenu pirmuosius Sąjūdžio žingsnius. Kartu su Nepriklausomybe reikalavome ir privilegijų panaikinimo. Tikėjome pačio geriausio, nes mūsų vadai žadėjo neapvilti. Deja, tos privilegijos labai gajos, o jas norinčių gauti labai daug, kad ir niekuo neužsitarnavusių. Nespėjome apsižvalgyti, o tas luomas vėl atgimė.

Privilegijos... Matyt, "bananų" šalelių pavyzdžiu tuo suinteresuota ir Lietuvos vyriausybė. Suskaldyta visuomenė būna daug ramesnė, lengviau ją valdyti ir savaip manipuliuoti.

Juokai juokais, bet didžiosios dalies senyvo amžiaus žmonių padėtis nepavydėtina. Net ir paraminimai, kad bus grąžintos valdžios "nušvilptos" santaupos mažai bepadeda. Visi juk aštuoniasdešimtmėčio gali ir nebesulaukti, kad ir bado dietos besilaikydami. Jei ir tas santaupas atgaus, vis vien bus jaučiama skriauda. Palyginus tuometinį rublį su dabartiniu litu, reikėtų indėlius bent jau dešimt kartų indeksuoti.

Kiek prisimenu, anksčiau švenčių metu pensininkai būdavo bent prisimenami, savaip pagerbiami. Dabar tai jau užmirštoji žmonijos dalis, nors toks amžius reikalauja meilės bei dėmesio. Neveiklios ir pensininkų organizacijos. Gal paprasčiau, ne personaliniams, reikėtų dažniau susitikti, aptarti savo reikalus, išsakyti savo lūkesčius valdžios pareigūnams?

Pranas Paršonis

HOROSKOPAS ŠIAI SAVAITEI

Ožiaragis

Gruodžio 22 - sausio 19 d.

Jis pralaimės, jeigu klausys artimų draugų patarimų ir vadovausis jais. Ženkite tik savo keliu, kuris nuves jus į rojų. Ateis laikas, kai bus galima užmegzti stiprius šeimyninius ryšius.

Vandenis

Sausio 20 - vasario 18 d.

Jis turi būti atsargus gatvėse ir laikytis toliau nuo jose pasitaikančių nemalonių. Patariame nesėsti prie vairo po 22 valandos. Visos planetos garantuoja jūsų laimėjimus, bet jų siekti reikės nelengvoje kovoje.

Žuvis

Vasario 19 - kovo 20 d.

Laukia ramybė ir malonumai šeimyniniame gyvenime. Nepaisant finansinių sunkumų, visi jie bus išspręsti. Savaitės pabaigoje gali būti išlaidų, nes to pareikalaus aplinkybės.

Avinas

Kovo 21 - balandžio 19 d.

Kiek susipyksite su namiškiais, bet greitai rasite galimybę susitaikyti. Darbe viskas seksis gerai. Verslininkams planetos daugiau dėmesio pataria skirti reklamai ir santykiams su spauda, nes be jos pagalbos verslo perspektyvos bus labai neaiškios.

Tauras

Balandžio 20 - gegužės 20 d.

Galite netrukus gauti tai, apie ką seniai svajojote. Bet ar sugebėsite pasinaudoti tuo, tai jau kitas klausimas. Dalį laiko turėsite skirti sergančiam giminaičiui. O šiaip kuo daugiau laiko skirkite savo finansiniams reikalams.

Dvyniai

Gegužės 21 - birželio 20 d.

Dvyniai turėtų geriau kontroliuoti savo elgesį ir jausmus. Greitai reikės apsispręsti dėl įvairių išbandymų, kuriuos jums ruošia vadovai tarnyboje. Jie turės nusileisti, jeigu jūs paprašysite didesnio atlyginimo arba aukštesnio posto.

Vėžys

Birželio 21 - liepos 22 d.

Ateina gana sunkus laikotarpis. Jausite nuovargį ir nusivylimus, kadangi ne viskas jums gerai seksis. Savaitės pabaigoje debesis virš jūsų galvos išsisklaidys, ir jus globojanti saulė išsivaduos iš kitų planetų neigiamos įtakos.

Liūtas

Liepos 23 - rugpjūčio 22 d.

Liūtai gali daug dirbti, bet jie turi žinoti, kad jų darbo rezultatus ne visada deramai įvertins vadovai. Dėl visko bus kaltas jūsų elgesys, kuris ne visada paklus logikai ir blaiviam protui.

Mergelė

Rugpjūčio 23 - rugsėjo 22 d.

Patartina atsisakyti sandorių su nekilnojamoju turtu. Tiems, kurie atsidurs užsienyje, patartina ten likti iki metų pabaigos. Per tą laiką nieko ypatingo jūsų namuose ir darbe neatsitiks.

Svarstyklės

Rugsėjo 23 - spalio 22 d.

Sėkmingai baigsite derybas dėl nekilnojamojo turto įsigijimo, tačiau naudotis juo jūs turite tik trumpai. Neskubėkite pasirašyti naujų susitarimų. Prieš tai įsitikinkite, ar jums negresia finansiniai ir kiti nuostoliai.

Skorpionas

Spalio 22 - lapkričio 21 d.

Galite tikėtis paaukštinimo tarnyboje, nors tokia perspektyva nėra labai aiški. Jums nesiseks laimėti bylos teisme, tačiau jus parems giminaičiai ir artimieji.

Šaulys

Lapkričio 22 - Gruodžio 21 d.

Prasidės romantiškų nuotykių etapas. Tam nesutrukdys senas ir naujas verslas. Planetos jums pataria slėpti verslo paslaptis nuo visų, net nuo artimų giminaičių. Jums bus pasiūlyta širdis ir ranka.

Anekdota

- Tu net neklausi, ko aš raudu, - priekaištuoja žmona vyrui.

- Ne, ne! Aš neturiu tiek pinigų.

***

Advokatas siunčia mafijos vadeivai telegramą:

- Tiesa nugalėjo.

Atgalinė telegrama:

- Tai paduokite apeliaciją.

***

Agentas liaupsina gyvybės draudimo poliso pranašumus:

- Jei susilaužysite ranką, gausite penkis tūkstančius, jei koją - dešimt tūkstančių, na, o jeigu pritrėkš automobilis, būsite milijonierius.

***

- Girdėjau, Kazėnai, jau nedirbi?

- Ne, rašau atsiminimus.

- Ar dar neparaiši tos dienos, kai aš tau paskolinau 500 litų?

***

Fizikos pamokoje:

- Kuo skiriasi elektra nuo griaustinio?

- Už griaustinį nereikia mokėti...

***

- Užrašykite mane pas akių gydytoją.

- Bet juk sakėte, kad skauda koją.

- Taip, bet skauda taip, kad akys ant kaktos lipa.

Geriau vėliau negu niekad. Prisiminusi šią taisyklę, PPP šiandien sveikina visus rajono pedagogus su dar nepamiršta Mokytojo diena. Nuo linkėjimų susilaukome, nes viską, ko tik geidžia pedagogo širdis, jau prilinkėjo valdžia. Gali būti per daug.

Mokytojų diena beveik sutampa su policininkų švente - ta pati spalio pradžia. Bet mokytojai, žinoma, nėra taip nusipelnę, kaip pareigūnai, kuriems prisegti angelų sparniukai, o jų šventė vadinama Angelų sargų diena. Nėra ko nė lyginti. Policininkas Petka išsižeistų, jeigu jį kas nors pavadintų mokytoju. "Aš dar neišprotėjau," - pasakytų Petka, kuris nuo mažų dienų savo pedagogams jaučia antipatiją ir dažnai sapnuoja, kad tėvas už eilinį dvejetą jam vėl karšia kailį.

Antra vertus, oficialiuose susirinkimuose ir straipsniuose mokytojams visada reiškama pagarba. Kitaip ir negali būti: kas peikia savo mokytoją, tas nuvertina save. Atgimimo pradžioje buvo projektų nepripažinti sovietinių mokyklų diplomų ir jų suteiktų mokslinių vardų. Atseit prastos buvo mokyklos, sovietinės. Bet politikai susigriebė laiku, nes daugeliui iš jų būtų tekę atsisakyti profesorių, daktarų ir visokių kitokių garbės regalių.

Vakar dauguma pedagogų nedirbo: už juos pamokose mažesnius miklino abiturientai. Mokytojai visą dieną sėdėjo prie kavos puoduko ir porino visokias istorijas. Vieną ir PPP norėtų paprinti.

Stiklainis mėlynių uogienės

Taigi anų metų spalio 5 - ają sėdi pedagogai pedagogų kambaryje, trailina visokias istorijas ir geria mėtų arbatėlę. Kavos tada Lietuvoje dar nebuvo, o jeigu ir buvo, tai ne pedagogų pasisėdėjimui. kažkas aiškino, kaip pritaikyti, auklėjant neklaužadas, Makarenkos, Suchomlinskio ir Pestalocio idėjas, kažkas pradėjo girti Lipecko metodiką, nes ji taupo pamokos laiką ir mokytojo nervus.

Staiga į pedagogų kambarį įėjo jauna, dar tik antrus metus dirbanti pradinukų mokytojtė Rūta. Įraudusi tarsi po pirties ir kažko susinervinusi.

- Sėskis, Rūtele, prie mėtų, - pakvietė direktorius. - Nervus nuraminsi.

- Negaliu, - atsakė mokytoja Rūta. - Mane įžeidė...

Žodis po žodžio mokytojai sužinojo visą jaunosios kolegės nutikimą. Pasirodo, neklaužados Petriuko mama atėjo pasveikinti ją su Mokytojo diena ir norėjo įbrukti kyšį - mėlynių uogienės stiklainiuką.

- Ir nepriėmė? - pasiteiravo vienas kolega.

- Kyšio ėmimas nesiderina su garbingu pedagogo vardu, - atsakė jaunoji mokytoja, rodydama dar didesnę susinervinimą ir principingumą.

Pedagogai, savaime aišku, pradėjo žavėtis jaunos kolegės žygdarbiu. Nesizavėjo tik viena pagyvenusi mokytoja, savo kadenciją pradėjusi dar Smetonos laikais.

- O be reikalo, - pasakė. - Aš būčiau paėmusi...

- Argi galima? Ar tai suderinama su garbingu... - chorą pradėjo prieštarauti visi mėtų arbatėlės mėgėjai.

- Su, - atsiduso senoji pedagogė. - Anais sunkiais laikais aš, vaikeliai, gaudavau 500 litų algos. Riebi žąsis kainu davu litą, bet aš jų nepirkdavau. Nepirkdavau nei vištų, nei kiaušinių, nei sviesto. Ir mėlynių uogienės ne. Visko man prinešdavo mokinukų mamos. Na, o žodžio "kyšis" tuomet ir žodyne nebuvo. Padėka visa tai vadindavo, padėka...

Stasys Varneckas

PRAGIEDRULIAI

Mūsų adresas:

Nepriklausomybės a. 22

4820 Rokiškis

Tel./Faks. 5 13 54

e-mail:

pragiedruliai@post.omnitel.net

Leidėjas UAB "Rokiškio pragiedruliai"

Indeksas 424.

2 spaudos lankai.

Laikraštis leidžiamas

antradieniais ir

penktadieniais

Tiražas 5990 egz.

Redaktorius

Vygandas Pranskūnas

Tel. 51532

Korektorė

Rasa Čižauskienė

Leidybos centras:

Jolita Kaškevičienė,

Robertas Uldukis

Autoriai atsako už pateiktus faktus ir kitą informaciją.

Redakcija už reklamos ir skelbimų turinį neatsako.

Skelbimai ir prenumerata redakcijoje priimami darbo dienomis.

Kas gražu, atsilieps, kas teisinga, nemirs, nors vandeniui, kalnais apklotum.

Vaižgantas

PRAGIEDRULIAI

Nepriklausomas rokiškėnų laikraštis

1998 m. spalio 6 d. antradienis. Nr. 57. Kaina 0,80 Lt.

ROKIŠKIO TERITORINIO GYNYBOS ŠTABO KIEME PERŠAUTA MOKSLEIVĖ

Spalio 2 d., penktadienį, Rokiškyje, Nepriklausomybės aikštėje, Krašto apsaugos ministerijos Panevėžio rinktinės Rokiškio rajono teritorinio gynybos štabo kieme, savanoris Žydrūnas Zenkovas,

gimęs 1977 metais, neatšargiai elgdamasis su ginklu (Kalašnikovo automatu AKMS ZP) sunkiai sužalojo į kiamą atėjusią pa-

žįstamą, J.Tūbelio gimnazijos mokinę Laurą Kišūnaitę, gimusią 1983 metais. Nukentėjusioji su šautine kaukolės žaizda iš pradžių buvo pristatyta į Rokiškio ligoninę. Vėliau mergaitė išvežta į Vilniaus šv. Jokūbo ligoninės reanimacijos skyrių.

Iš kai kurių šaltinių pavyko sužinoti, kad šūvis nuaidėjo apie 17 valandą. Ž.Zenkovas teisėsaugos pareigūnams pasakojo, kad automata jis laikęs nukreiptą į viršų, kai šis netikėtai iššovęs. Į Laurą, kurią neblogai pažinojo, jis nesitaikęs.

L.Kišūnaitė į Teritorinį gynybos štabą buvo atėjusi su drauge. Kulka "pasirinko" Laurą.

Ž.Zenkovas taip pat pasakojo, jog pagal statutą tarnybos metu jis turėjo teisę būti ginkluotas. (Ž.Zenkovas dirbo budinčiojo padėjėju). Automata jis

gūnai daugiau šovinių nerado.

Iš vamzdžio išlėkusi kulka pataikė į mergaitės žandikaulio apačią, perskrodė smegenis ir išėjo pro pakaušį. Laurai suskaldyta kaukolė, išplėšta akis.

Medikai nesiryžo prognozuoti, ar mergaitė išgyvens. Jos motina, medicinos sesuo Svetlana Kišūnienė, pamąčiusi sužalotą dukrą, kolegoms teigė, jog nebeturinti vilties, kad Laura liks gyva.

Šv. Jokūbo ligoninėje nuolat budi Laurros giminaičiai. Vakar į Vilnių išvyko jos tėvai.

Rajono apylinkės prokuratūra iškėlė baudžiamąją bylą dėl sunkaus sužalojimo neatsargiai elgiantis su ginklu.

Vygandas Pranskūnas

ROKIŠKIO ŠAULIAI-TAIKLIAUSI

Rokiškyje vyko Lietuvos moksleivių finalinės kulkinio šaudymo varžybos. Kauno, Vilniaus ir vietos sportininkai pneumatiniiais ir mažojo kalibro šautuvais šaudė į judantį taikinį.

Varžybose sėkmingai pasirodė Rokiškio sporto mokyklos trenerio Jono Mikalkėno auklėtiniai. Robertas Žeglaitis, šaudydamas pneumatiniu šautuvu į taikinį iš 10 metrų nuotolio, surinko 318 taškų iš 400 galimų ir tapo nugalėtoju. Kitas dvi prizines vietas taip pat užėmė rokiškietis - Eimutis Matiukas bei Rimantas Gudžiūnas.

Šaudydamas mažojo kalibro šautuvu į taikinį iš 50 metrų nuotolio, pirmąją vietą vėl iškovojo Robertas Žeglaitis. Jo rezultatas 365 taškai iš 400 galimų. Surinkęs 357 taškus, antrąją vietą užėmė rokiškietis Vitalijus Agejevas. Trečias liko vilnietis Tomas Černiauskas - 349 taškai.

Treneris pažymėjo, jog varžybose geriausius asmeninius rezultatus pasiekė J.Tumo - Vaižganto vidurinės mokyklos moksleivis Arvydas Milaknis. Jis viename pratime užėmė penktąją, kitame - šeštąją vietas.

Komandinėje įskaitoje daugiausia taškų surinko rokiškietis.

Kovo 10 - 11 dienomis šauliai akies taiklumą išbandys Biržuose.

Leonas Eimantas

Ko tik gyvenime neatsitinka. Jauna šeima ruošia mėlynos spalvos kraitele, o žiūrėk - gimsta mergytė, mamos džiaugsmelis, tėvelio pasididžiavimas. Nuo senų senovės žmonės svajojo apie galimybę planuoti ateinančios naujos gyvybės lytį. O kiek prikurta mitų ir prietarų šia tema. Turbūt nė vienai besilaukiančiai motinai nepavyko išvengti "pranašysčių". "Per pilvą kelio nemato? Bus berniukas!" "Mamytei skaistumas dingo? Tai, vadinasi, būsimoji dukrytė dalį mamos grožio pasisavino".

Senovės Kinijoje tikėta, kad norint susilaukti mergaitės, moteris pradėjimo akto metu privalo gulėti galva į pietus, pageidaujant berniuko - į šiaurę. Vokiečių prosenelės tikėjo, kad mylintis lyjant lietui, pradedamos mergaitės, esant sausrai - berniukai. Senovės graikų filosofas ir gydytojas Empedokla tikėjo, kad per karščius labiausiai tikėtina susilaukti vyriškos lyties kūdikio, o per šalčius - moteriškos. Viduramžiais vyrai, svajojantys apie palikuonį, po pagalve slėpdavo kirvį ir pačiu įdomiausiu momentu turėdavo jį ištraukti tardami: "...kad tu turėtum berniuką". Jei norėdavo

BERNIUKAS AR MERGAITĖ?

mergaitės - žmonai uždėdavo skrybėlę bei kuždėdavo į ausį švelniausius žodelius.

Šiuolaikiniai tėvai taip pat išmėgina įvairiausių būdus. Pastarąjį dešimtmetį Vakaruose reklamuojama speciali dieta. Pagal šio metodo teoriją, vaiko lytis formuojasi per pirmąsias šešias nėštumo savaites. Išsirinkus atitinkamą dietą, abiem tėvams jos reikia laikytis tris savaites iki pradėjimo, pastojusiai moteriai - dar septynias savaites. Visai neseniai prancūzų mokslininkai išspausdino šių eksperimentų rezultatus, - laukiamas efektas pasitvirtino 80 proc.

DIETA LAUKIANT BERNIUKO

GĖRIMAI: mineralinis vanduo be kalcio, arbata, alus, vynas, kava, vaisių sultys.

MĖSA: visų rūšių ir visi dešros gaminiai.

ŽUVIS: visų rūšių.

DUONA IR KRUOPOS: sausainiai, biskvitai, manai ir ryžiai.

DARŽOVĖS: bulvės, baltosios pupelės, džiovinti žirniai, grybai.

VAISIAI: visokie, ypač trešnės, bananai, abrikosai, apelsinai, persikai, figos. Taip pat džiovinti abrikosai, slyvos.

Rekomenduojama kuo didesnė valgių įvairovė, nebijoti konservuotų produktų. Nepatartina vartoti pieno ir jo produktų, krevečių, ikrų ir krabų. Tik minimaliai vartoti gaminius iš tešlos, kurioje yra kiaušinių, duoną, blynus, vaflius, žalias salotas, žalius kopūstus, graikiškus riešutus, arachisus, kakavą, pienišką šokoladą.

DIETA LAUKIANT MERGAITĖS

GĖRIMAI: kava, arbata, kakava, mineralinis vanduo su kalciumu.

MĖSA: visų rūšių, tačiau ribotais kiekiais.

ŽUVIS: tik šviežia arba šaldyta.

DUONA: visų rūšių bei kepiniai be druskos ir mielių.

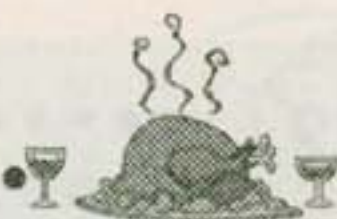
DARŽOVĖS: bulvės ribotais kiekiais, baklažanai, burokėliai, morkos, agurkai, pipirai, svogūnai, virti pomidorai.

VAISIAI: visi, išskyrus slyvas, abrikosus, trešnes, bananus, apelsinus ir serbentus.

RIEŠUTAI: arachisai, tačiau nesūdyti.

Be to labai naudinga cukrus, medus, saldumynai, uogienės, kvapnios žolelės.

Vengti persūdyto maisto! Nerekomenduojami gazuoti gėrimai, konservuotos sultys, dešros, kumpis, rūkyta, sūdyta ir konservuota žuvis, vėžiai, krevėtės, sūriai, ledai, kukurūzai, konservuotos daržovės, žali pomidorai, keptos bulvės, moliūgai.

TROŠKINIŲ METAS

RUDUO - TIKRAS ROJUS ŠEIMININKEI:

vaisių, daržovių, grybų, prieskoninių žolelių - kiek tik širdis geidžia. Imkite visas, pjaustykite ir.... gaminkite skaniausius troškinius.

MOLIŪGŲ SU GRYBAIS

Moliūgas, 500 g grybų (gali būti ir pievagrybių), 200 g pomidorų, 150 g rūkytos šoninės ar lašinukų, svogūnas, 100 g grietinės, 2 desertiniai šaukštai miltų, pagal skonį lauro lapelių, kvapiųjų pipirų, sojos padažo, druskos, cukraus.

Moliūgą nuplauti, nulupti, išimti sėklas. Daržoves ir šoninę supjaustyti stambesniais kubeliais, grybus susmulkinti. Svogūną ir šoninę pakepinti riebaluose. Suberti grybus, prieskonius, moliūgo kubelius ir truputį patroškinti.

Pabaigoje sukrėsti su miltais sumaišytą grietinę, sumesti pomidorų kubelius.

SU VIŠTIENOS FILĖ

700 g vištienos filė, 1/2 citrinos, 2 morkos, 50 g sviesto, 60 g aliejaus, 2 svogūnai, 2 pomidorai, nedidelis žiedinis kopūstas, brokolis, 2 valgomieji šaukštai smulkintų lazdyno riešutų, ryšulėlis krapų, 200 g grietinės, 300 g šviežių abrikosų, pagal skonį vištienos prieskonių „Vegetos“, baltųjų pipirų, druskos.

Vištieną supjaustyti didesniais kvadratėliais, apšlakstyti citrinos sultimis, apibarstyti prieskoniais.

Žiedinį kopūstą ir brokolį susmulkinti ir 15 minučių pamerkti į pasūdytą ir parūgštintą vandenį.

Mėsą, pakepintą svieste ir aliejuje, sudėti į troškintuvą. Tuose pačiuose riebaluose pakepinti susmulkintas morkas ir svogūną. Sukrėsti ant mėsos, užpilti grietinės ir truputį sultinio. Sumesti žiedinius kopūstus, brokolius, lazdyno riešutus, pusiau perpjautus abrikosus, pomidorus, smulkintus krapus.

Troškinti 180 °C karštumo orkaitėje 20 - 25 min.

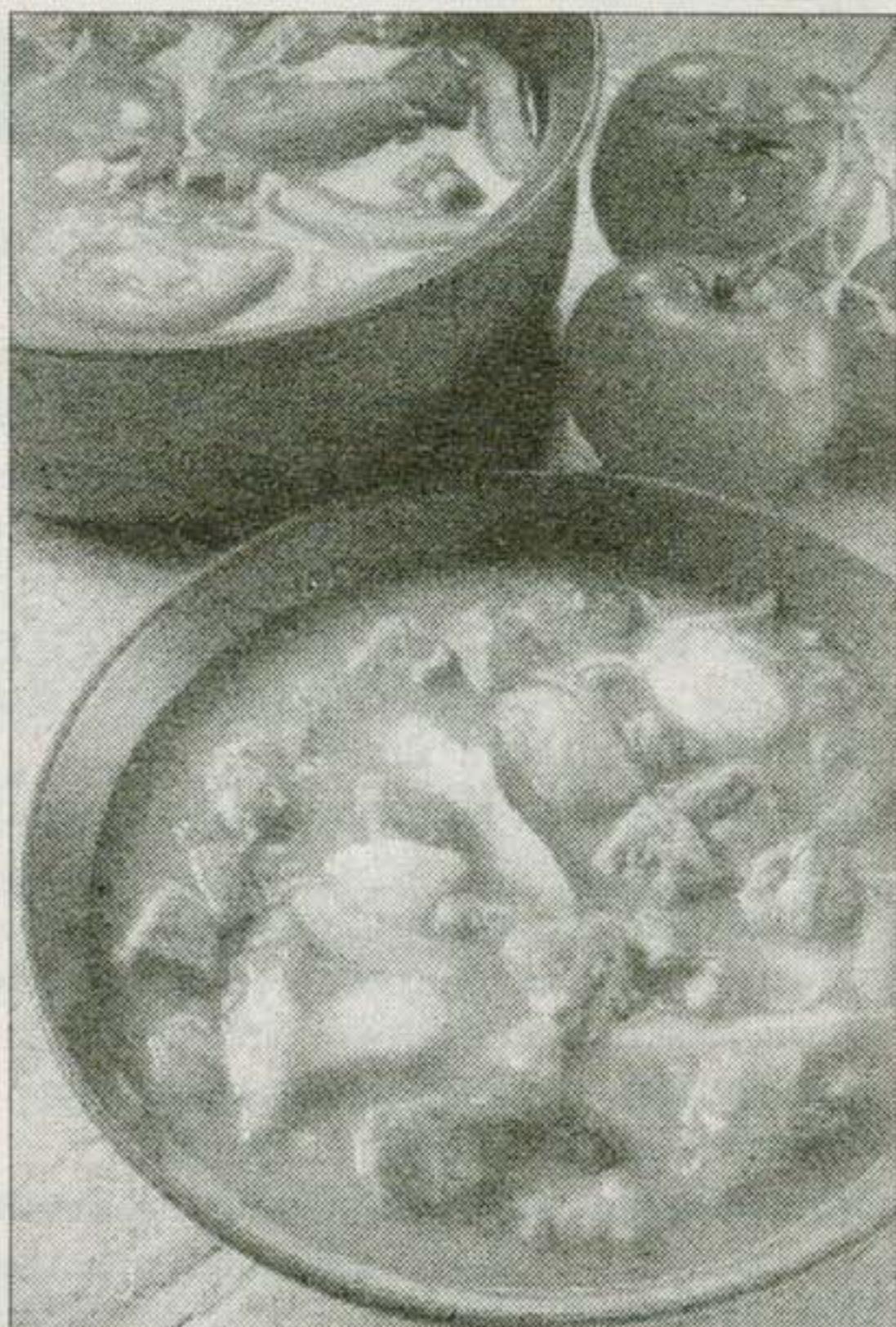
Patiekti su virtais ryžiais.

kiaušinių tryniai, svogūnas, 3 skiltelės česnako, 150 g fermentinio sūrio, 2 valgomieji šaukštai baltojo vyno, pagal skonį druskos, „Vegetos“, peletrūno, juodųjų pipirų, žuvies prieskonių.

Žuvį supjaustyti gabalėliais, pasūdyti, apibarstyti pipirais ir žuvies prieskoniais, paskaninti citrinos sultimis. Palikti 30 min. pastovėti.

Ruošti padažą: pusžiedžiais supjaustytą svogūną pakepinti svieste, įpilti vyno. Kai išgaruos jo kvapas, sukrėsti su miltais sumaišytą grietinę. Sumesti kubeliais supjaustytą fermentinį sūrį, supilti išplaktus kiaušinių trynius, išpausti česnako sulčių, paskaninti prieskoniais.

Žuvies gabalėlius pavolioti miltuose ir pakepinti. Dėti į troškintuvą, užpilti padažu ir 10 - 15 min. troškinti 180 °C karštumo orkaitėje.

KIAULIENOS IR CUKINIJŲ

800 g kiaulienos kumpio, 500 g cukinijos, 3 porai, ryšulėlis krapų, 50 g razinų, 1/4 l šviežio alaus, 2 morkos, 2 arbat. šaukšteliai aliejaus, po 1 arbat. šaukštelį garstyčių ir anglišių prieskoninių žolelių, lauro lapelis, pagal skonį druskos, „Vegetos“, kiaulienos prieskonių, pipirų.

Kubeliais supjaustytą mėsą įtrinti prieskoniais, garstyčiomis ir pakepinti aliejuje. Suberti griežinėliais supjaustytą morką ir baltąją dalį porų. Cukiniją nulupti, išimti sėklas, supjaustyti kubeliais ir taip pat sumesti ant mėsos. Paskaninus prieskoniais, žolelėmis bei razinomis, užpilti alumi, trupučiu sultinio ir 1 val. troškinti orkaitėje.

Patiekiant apibarstyti krapais.

SU ŽUVIMI

1 kg žuvies filė, 1/2 citrinos, 2 valg. šaukštai miltų, 1 stiklinė grietinės, 50 g sviesto, 2

BĖKIME KIEK ĮKABINDAMOS

Spausdiname pokalbių ištraukas bei patarimus, kaip elgtis netikėtai užpultai moteriai.

- Kai mus užpuola gatvėje, privalome bėgti ar gintis?

- Bėgti! Jei įmanoma, aišku, bėgti. Kai pavojuje gyvybė, sveikata, kova dėl garbės bei pinigų neturi prasmės. Pakartosiu dar kartą - jei tik yra galimybė, reikia bėgti. O užpuolama dėl įvairių priežasčių. Nusikaltėliai, nusprendę atimti pinigus, visada prieš tai numato tinkamą vietą ir įvertina potencialią auką. Jie dažniausiai pasirenka vienišus žmones, nesugebančius nuslėpti baimės.

Jei naktį tenka eiti vienai, geriau laikytis šaligatvio pakraščio arba gatvės vidurio. Nepatartina išeiti iš apšviesto ruožo. Visada reikia išlaikyti atstumą nuo žmogaus, stovinčio tarpuvartėje arba už namo kampo. Jei pasitaiko grįžti vėlai vakare, reikėtų stebėti net savo šešėlį. Jei šalia pamatysime kitą, judantį greta, būkime atsargios.

- Užpuolama taip ir vidurdienį, minioje...

- Praėjo laikai, kai vagys vaikščiojo su maišais ant pečių.

Dabar tai puikūs stebėtojai. Užsuka į banką, atsisėda ant suolo, laukia eilėje. Ir stebi žmones, kurie ima pinigus. Jei jie pastebės, kad imama didelė pinigų suma, o moteris viena... gali sekti, kol pasitaikys galimybė...

- Kaip gintis?

- Jei neturite persvaros, tikrai neverta rizikuoti. Net sena amerikietiška taisyklė sako: užpuolė ir nori apvogti - atiduok pats. Nerizikuok sveikata ir gyvybe. Jei vis dėlto nuspręsite kovoti dėl savo nuosavybės, reikia pakelti kuo didesnę triukšmą. Bet negalima per daug tikėtis, kad kas nors padės. Geriau trauktis ir šaukti. Galima nusipirkti intensyvaus dažnio švilpuką. Gal jis suglumins plėšiką ir puikiai atkreips kitų dėmesį.

- Ar tiesa, kad geriau šaukti "Gaisras", negu kad jus užpuolė?

- Taip, bet kuri užpulta moteris šaukė, kad dega? Tai vienas iš būdų, bet ne visai realus. Tokia reakcija turi būti išlavinta. Į žodį "dega" žmonės reaguoja intensyviai, bijodami, kad ir patys gali nuo to gaisro nukentėti. Į pagalbos šauksmą dauguma žmonių nereaguoja, bijosi kištis, nutarę, kad tai jų nedomina, kad gal tai šeimyninis ginčas, geriau ne tapti įvykio liudininku, nes ir pats gali nukentėti.

- O jeigu turėsime dujų balionėlį ar pistoletą?

- Reikia atminti, kad iššovus ir nepataikius, plėšikas, tai supratęs, pakartos tą patį pats. Po šūvio visada reikia bėgti, o ne laukti, kol banditas nualps. Tik vėliau galima kitų paprašyti pagalbos ar ateiti į policiją. Čia papasakoti viską, kad nekiltų abejonių, kas ką užpuolė.

- Koks "vidutinis" banditas?

- Dažniausiai tai "proginiai vagys". Paprastas valkata, kuriam trūksta pinigų degtinei ar narkotikams. Jie viskam pasirengę, bet kartu bijo. Patyrę vagys visada gerai pasiruošę, neveikia po vieną. Jie nepalyginamai pavojingesni už "proginus" banditus. Jie ramiai ruošia užpuolimą, veikia tiksliai.

Tad būkime atsargios!

Pagal mokslininkų duomenis ir policijos ataskaitas žinoma, kad labai dažnai būname naivios ir nerūpestingos. Vis dar renkamės trumpesnę kelią per tamsų mišką. Stabdome ar sutinkame, kad pavėžėtų nepažįstami vyrai, apsipirkdamos demonstruojame savo piniginių turinį. Naiviai skoliname pinigus mažai pažįstamiems. Tarytum ir negirdėjome, kas atsitinka kitoms.

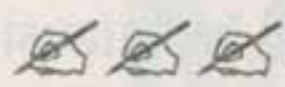
Priedą "Salvinija" parengė:

Salvinija Kalpokaitė

Jolita Kaškevičienė

Rasa Čižauskienė

Šalvinija

“Pragiedrulių” priedas moterims

Tas, kuris pirmas pavadino moteris gražiaja lytimi, gal tuo norėjo pasakyti ką nors malonaus, bet iš tikrųjų išreiškė kai ką daugiau, negu pats ketino. Mes jau nekalbėsime, kad moters išvaizda apskritai subtilesnė, bruožai švelnesni ir minkštesni, kad jos veide labiau ir patraukliau negu vyro atsispindi draugiškumas, sąmojis ir meilumas... Be to, pati gražiosios lyties siela turi savitų bruožų, akivaizdžiai skiriančių ją nuo mūsų lyties, ir daugiausia pažymėtų grožio antspaudu. Tad mes galėtume pretenduoti vadintis kilniaja lytimi, jeigu iš kilnios sielos nebūtų reikalaujama nepriimti garbės vardų ir mieliau jais apdovanoti kitus negu save. Viso to, kas pasakyta, nereikėtų suprasti taip, tarsi moteris neturėtų kilnių ypatybių arba vyriškoji lytis - grožio; priešingai, galima spėti, kad kiekviena turi savyje ir to, ir kito, tačiau moterų visos teigiamybės susilieja, kad išryškintų joje grožį, o iš vyrų ypatumų kilnumas ryškiausias - skiriama-sis lyties požymis...

Moterys net ir vyriškąją lytį daro subtilesnę...

Gražioji lytis turi tiek pat proto, kiek ir vyriškoji, tik skirtumas toks, kad jų protas gražus, o mūsų, vyrų, - gilus, o tai tik kitas žodis kilniam pavadinti.

Grožiui nėra nieko bjaurėsio už tai, kas sukelia pasibjaurėjimą, ir nieko priešingesnio kilnumui negu tai, kas juokinga. Todėl vyrui skaudžiausia pavadinti jį kvailiu, o moteriai - pasakyti, kad ji negraži...

Imanuelis Kantas

AGRONOMŲ ŠEIMA

Kilę iš Žemaitijos, mokėsi Kaune ir gavę agronomų diplomus jie atvyko į Rokiškį. Jau daug metų Elena ir Juozas Pociai gyvena Bajoruose.

Nesvarbu, kokie buvo laikai, dirbti žemę jiems buvo šventa pareiga. Dvidešimt penkerius metus ponja Elenutė vadovavo daržininkystei, o vyras Juozas per 40 metų rūpinosi laukais. Jiems blogų metų lyg ir nebuvo. Kiekvieną dieną agronomas po kelis kartus lankydavo kaimo žmones, patardavo, nurodydavo, kurį darbą reikia atlikti pirmiausia. Darbyme tyje nuo ankstaus ryto iki vakaro prabūdavo laukuose. Niekas negirdėjo jo pikta barantis. Tik matydamas blogai atliktą darbą, agronomas Juozas papriekaištaudavo:

- Nejaugi, vyrai, nebeturite žemdirbio sąžinės?

Nuo šių žodžių susigūždavo dažnas tinginys.

Agronomų Pocių šeima iš visų tuo metu dirbusių specialistų skyrėsi tuo, kad jiems svetima buvo visokie išgėrinėjimai,

turto kaupimas, savanaudiškumas, nesąžiningas darbas, aplaidumas.

Ponia Elenutė prasitarė:

- Mes niekada nesikėlėm į puikybę, neturėjom noro patekti į tuometines garbės lentas.

Tačiau žmonės juos gerbia ir dabar. Neapleista žemė - šių agronomų nuopelnas.

Užauginę ir išleidę į mokslus tris vaikus - Kęstutį, Gražiną ir Saulių - džiaugiasi anūkais. Dažnai šeima susirenka padėti tėveliams. Sodyba skęsta žalumynuose ir gėlėse. Ne kartą džiaugėsi tuo įvairios komisijos ir atskiri lankytojai, mokėsi iš jų, kaip reikia prižiūrėti gyvatvores, sodą, gėles. Abu agronomai ir dabar greitai, žvalūs, pilni rūpestėlių.

Vidolė Malcienė

Pocių šeimyna 1960 m.